

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 275/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, ktorou namietajú

porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 275/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia „v procesnom postavení žalobcov dňa 26.11.2009 podali žalobu na Okresnom súde Bratislava I, ktorou si uplatňujú nároky podľa zákona č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Na okresnom súde je vec vedená pod sp. zn. 11 C/275/2009 a ku dňu podania sťažnosti vo veci nebolo nariadené ani jedno pojednávanie.“.

Sťažovatelia uvádzajú, že ich správanie „žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobú situáciu, ktorá by odôvodňovala a ospravedlňovala dĺžku konania“.

Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na nečinnosť okresného súdu a uvádzajú, že „písomným podaním doručeným do podateľne konajúceho súdu 04. 12. 2013 podali predsedníčke súdu sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom z obsahu upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti Spr. 2338/2013 zo 17. 12. 2013 vyplýva, že predsedníčka okresného súdu vyhodnotila sťažnosť ako dôvodnú s tým, že zákonná sudkyňa ako i vyšší súdny úradník boli požiadaní, aby vo veci konali bez prietáhov. Samotná sťažnosť je zjavne neúčinným prostriedkom nápravy, pretože odporca do dnešného dňa nenariadil ani jeden termín pojednávania.“.

V súvislosti so žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (každému v sume po 5 000 €) sťažovatelia uvádzajú, že „navrhovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zbytočnými prietahmi konajúceho súdu“.

Sťažovatelia «zdôrazňujú, že právo, aby vec bola prejednaná v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Neskoré rozhodnutie môže pre účastníka konania vôbec stratiť zmysel, teda doslova platí „neskorá

spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“ (justice delayed is justice denied). Podľa názoru sťažovateľov príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojeným. Sťažovatelia prežívajú psychickú traumou spôsobenú bezdôvodnou a dlhšiu dobu trvajúcou právnou neistotou o výsledok súdneho sporu. Pri existencii ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov čas od podania žaloby ku dňu podania tejto sťažnosti (takmer 7 rokov) pôsobí takmer odstrašujúco pre každého, kto len uvažuje o využití ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že žalobou sa sťažovatelia domáhajú riešenia odmeňovania za výkon funkcie sudcu tak za minulé obdobie ale aj do budúcnosti, pretože podľa ich názoru nerovnaké zaobchádzanie v odmeňovaní sudcov pretrváva, ktorý stav sa týka aktuálne sťažovateľa v 1. rade. Faktom zostáva, že riešenie nerovnakého zaobchádzania v odmeňovaní sťažovateľov môže mať vplyv na výšku starobného dôchodku obidvoch sťažovateľov. S poukazom na vek sťažovateľov pri pokračovaní prieťahov v konaní je legitímnou otázkou, či sa sťažovatelia riešenia svojho problému, o ktoré požiadali príslušný súd vôbec dožijú.».

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [redacted] a [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/275/2009 porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Bratislava I prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C/275/2009 konať bez zbytočných prieťahov.

3/ [redacted] a [redacted] priznáva finančné zadostučinenie každému vo výške 5.000 EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4/ Okresný súd Bratislava je povinný uhradiť [redacted] a [redacted] trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne

JUDr. Tatiany Polkovej vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s. číslo účtu: [REDACTED]

[REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovatelia doručili 10. februára 2017 ústavnému súdu podanie z 8. februára 2017, v ktorom „oznamujú, že nečinnosť Okresného súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C/275/2009 pokračuje a nemajú vedomosť o žiadnom úkone súdu prvej inštancie. Sťažovatelia znova pripomínajú, že od doručenia žaloby dňa 26. 11. 2009 k dnešnému dňu nebolo nariadené ani jedno pojednávanie.“

Sťažovatelia doručili 4. apríla 2017 ústavnému súdu podanie z 30. marca 2017, v ktorom „oznamujú, že nečinnosť Okresného súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C/275/2009 pokračuje a nemajú vedomosť o žiadnom úkone súdu prvej inštancie ani ku dňu tohto podania. Sťažovatelia znova pripomínajú, že od doručenia žaloby dňa 26. 11. 2009 k dnešnému dňu nebolo nariadené ani jedno pojednávanie.

Sťažovatelia si dovoľujú požiadať o zásah ústavného súdu, ktorým sa odstráni dlhodobá nečinnosť súdu prvej inštancie.“

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením z 28. novembra 2012 rozhodol o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (ďalej len „uznesenie o zastavení konania“). Súdny spis bol 13. novembra 2015 zaslaný Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na účely prerokovania odvolania proti tomuto uzneseniu. Krajskému súdu bol súdny spis doručený 20. novembra 2015, konanie je vedené pod sp. zn. 2 Co 337/2015 a do predbežného prerokovania sťažnosti o odvolaní sťažovateľov z 8. januára 2013 proti uzneseniu o zastavení konania nebolo dosiaľ rozhodnuté.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v posudzovanom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľa namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010, II. ÚS 125/2015).

Ústavný súd zistil, že okresný súd v namietanom konaní rozhodol uznesením o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (4. augusta 2016) už teda okresný súd vo veci rozhodol a spis bol už mimo jeho dispozície, pretože ho predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní (13. novembra 2015, krajskému súdu bol doručený 20. novembra 2015).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už vo veci meritórne rozhodol, a preto v tomto čase už nemohol porušovať základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Ústavný súd zároveň považuje za potrebné poznamenať, že v prípade nečinnosti či neefektívnej činnosti okresného súdu v ďalšom priebehu napadnutého konania (napríklad po vrátení veci krajským súdom) sťažovateľom nič nebráni opätovne podať sťažnosť ústavnému súdu pre porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017